

Postmoderní jevy v právu

Abstrakt

Předložená práce se zabývá postmodernou a jejími projevy v právu a právní vědě. Vzhledem k nestálosti a fragmentovanosti postmoderní filozofie je v části první pozornost směřována k co nejpřesnějšímu definování pojmu postmoderny. Kvůli obecnému nedostatku zdrojů týkajících se daného tématu při jeho definování převažuje historický a sociologický úhel pohledu za účelem vystavení jasného a kompaktního narativu.

Je definován směr moderny, na nějž historicky a myšlenkově navazuje směr postmoderny. Protože směr postmoderny vznikl v reakci na historické události, které ve 20. století otřásly světem, z podrobného historického narativu vyplývají ústřední prvky, jimiž je definována. Těmito prvky jsou: eroze a pluralita, globalizace, fragmentace potažmo tekutost společnosti.

Část druhá se převážně věnuje tématu plurality jako ústřednímu prvku postmoderního myšlení. Kvůli intenzitě probíhající globalizace je zvolen pohled především komparativní. Pluralita jako postmoderní jev se v právu projevuje nejmarkantněji formou právního pluralismu. Důraz je kladen na definici pojmů včetně prozkoumání souvisejících meta-otázek směřujících k obsahu pojmu právo. Jsou analyzovány dosavadní strategie právních řešení střetu lidských a náboženských kultur a migrační krize. Rovněž je rozebrána navazující problematika oslabení veřejného pořádku a prosakování cizích prvků do tuzemských právních řádů. Komparovanými právními řády jsou především právní řád Velké Británie a Francie. Na základě komparativního zkoumání zvolených strategií je následně formulován vlastní návrh pro vhodné právní řešení nepříznivých následků střetu kultur a migrační krize.

Dalším postmoderním jevem v právu, který je v práci hlouběji rozebrán v části třetí je jev judicializace politiky a s ním spojená otázka jejich přechodů v soudcokracii. Téma je vedeno částečně komparativně hledáním prvků judicializace v právních řádech zemí jako Ruská federace, země Latinské Ameriky a Spojených států amerických. Jako její příčiny jsou odhaleny deficity demokracie a neschopnost postmoderní společnosti generovat široký konsenzus. Následně se práce zabývá recentním vývojem soudcokracie v České republice včetně bližšího rozboru relevantní judikatury Ústavního soudu České republiky. Jsou identifikovány možné příčiny a důvody některých kontroverzních rozhodnutí Ústavního soudu. Na základě zjištěných skutečností lze dovodit nejen existenci, ale i nutnost jevu judicializace politiky jako přirozené součásti systému brzd a protivah pro vyvážení autokratických tendencí vznikajících při soupeření politických sil o moc.

Poslední část práce se zabývá vymezením vztahu mezi současným zákonodárstvím, objektivním právem a postmoderním myšlenkovým směrem. Jsou definovány obsahové proměny práva ovlivněné postmoderním obratem. Diskuze zahrnuje zjištění a hodnocení metod použitých pro vypořádání se s dynamikou postmoderních prvků v právu včetně jejich přínosů a rizik. Část čtvrtá končí shrnutím vlivů postmoderních prvků na právní systém a činí projekci budoucího vývoje obsahu právních řádů v reakci na ně.

Klíčová slova: postmoderna, pluralita, soudcokracie